

Koraszülött arc
fotókönyv

Szekeres Laura Virág

2022-2024

TDK

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

konzulens: Kudász Gábor Arion

Leírás

A Korán érkezéssel című fotókönyvet Szekeres Laura Virág a 2022/23-as tanévben, 10 hónapos UNKP ösztöndíj időszak alatt valósította meg. Azóta folytatódott a munka és 2024 május-júniusban önálló kiállítás készült belőle a Fuga művelődési központban, melynek kurátorai Gadó Flóra és Mihály Regina voltak.

Szekeres portrékon és interjúkon keresztül kezdett el foglalkozni a koraszülöttség jelenségével. Noha napjainkban egyre több projekt tematizálja mind az anyaság, mind a gondoskodás valamint a reprodukív munka kérdését, Szekeres Laura egy eddig kevésbé feldolgozott témába enged betekintést. A projekt ugyanakkor csavar egyet a logikusnak tűnő kiindulási ponton: nem az anyák, hanem a koraszülöttek válnak a fotósorozat főszereplőivé, az ő szemszögükből ismerjük meg ezt a ritkán tárgyalt narratívát. Nyolc koraszülött felnőttel készült interjúra épül a könyv. Az interjúkban az alanyok arról beszélnek, hogy mit tudnak a saját születéséről, ezzel megmutatva, hogy hogyan volt a családon belül szó erről a születési traumáról. Szekeres fotóiban lehetőséget ad arra, hogy a családtagok a jelenben játsszák újra ezeket a pillanatokat, a mostban kapcsolódjanak érintésen, ölelésen, a bőrön keresztül. Míg a különböző generációk közti találkozás ezáltal egyre hangsúlyosabbá válik, az egyéni portrék mintha a születés utáni magányt, izolációt hívnák elő. A sorozat olyan absztraktabb munkákkal egészül ki, melyek metaforikusan értelmezik a kapcsolódást vagy annak hiányát, a szülés és születés folyamatát. A hártyaszerű bőrről készült közeli, az emberi szervet idéző moszat, vagy a kis, embrió szerű állatka poétikus ellenpontjai a portréknak. A portrék össze vannak hajtva a lapokon, a néző külön időt és energiát kell hogy fordítson a beszélők arcának megtekintéséhez. Ezzel a gesztussal az alkotó arra kíván reflektálni, hogy milyen sok türelem kell ahhoz, hogy valaki megnyíljon és a saját történetét szívesen elmesélje.

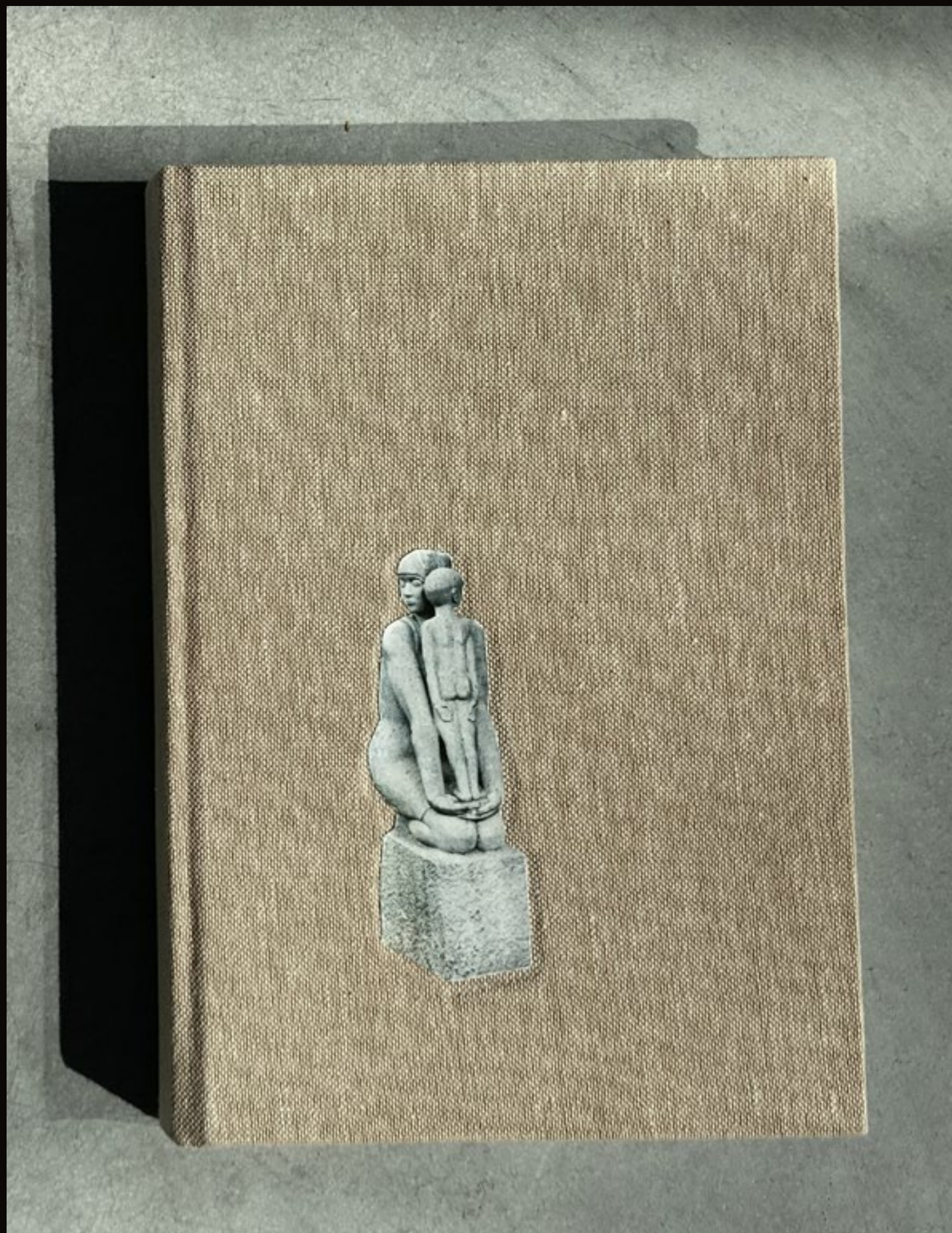
Szekeres a 10 hónapos folyamat során Instagramon keresztül jutott el alanyaihoz. Mélyinterjúkat készített velük, majd portrét készített róluk. Ez a módszer lehetőséget adott arra, hogy fotós és alanya között kialakuljon az a bizalmi tér, melyben meg merték mutatni az alanyok őszinte, sebezhető arckifejezéseiket. A bizalmi tér akkor is megmaradt, mikor egy-egy fotózást meg kellett ismételni technikai hibák vagy újabb ötletek megvalósítása miatt. A sorozat többi képét is ezek a találkozások insírálták, gyakran közben vagy utána készítette a fotós a szimbolikus vagy absztrakt fotókat. A könyv utolsó fejezetében Hazay Tímea, zeneterapeuta szóval meg, aki koraszülő anyákkal énekel minden héten a koraszülött osztályon (PIC). Hazay lehetőséget biztosított arra, hogy Szekeres a kórházban együtt énekelhessen a traumával telt anyákkal és fényképezhesse a könyv végén látható képet egy csecsemőről, akinek csövek vannak bevezetve az orrjárataiba, nagyon apró és aki az anyának mellkasán pihenhet.

Leírás

Hogyan hat valakinek az életére az, hogy „korán érkezett”? Hogyan formálja az egyén saját magáról alkotott képét? Mennyiben befolyásolja az anyával való viszonyt, illetve a gondoskodás folyamatát az, hogy az első időszakot sokszor tőlük távol tölti az újszülött? És mindezt – az anyasággal, születéssel, felnövésével - kapcsolatos kérdéseket, hogyan lehet a művészet eszközeivel megjeleníteni, úgy hogy az anyag megőrizze azt az intimitást, amely a téma sajátja? Szekeres Laura fotókönyve épp azért volt egy izgalmas vállalkozás, mert a koraszülöttséget már egy felnőtt perspektívából vizsgálta, ahol a dokumentarista, többnyire fekete háttér előtt készült portrék az interjúrészletekkel váltak teljessé. Ezekben felnőttek vallottak azokról a sokszor tudatalatti élményekről és emlékekről amelyek számukra a koraszülöttségek jelentik és a projekt folytatásakor világossá vált, hogy a többi szereplő perspektívája nagyban hozzátehet a sorozat árnyaltságához.

Az, hogy mi mindebben a művész pozíciója elsőre egyértelműnek tűnik: egy empatikus, ám távolságtartó narrátor, aki egyszerre engedi magához közel, ám mégsem túl közel a fotóalanyait. Azonban a sorozat fontos része, hogy Szekeres éppen azért kezdett foglalkozni a témával, mert saját testvére is koraszülött, így a kiállításon megjelennek róla és az édesanyjáról készült képek — továbbvive a személyes hangvételt és feloldva a határvonalat privát és nyilvános között. Noha magáról nem árul el túl sokat, mégis így lesz a sorozat több mint szociológiai kérdésfelvetés: egy alternatív családtörténet, ahol a születés élményéhez közösen találunk vissza a szereplők. A könyv formátuma lehetőséget ad arra, hogy a néző megtapintsa, saját tempójában nézze meg a könyvet, ezáltal egy inim tér alakulhat ki. A könyv egyszerre vigyázza a történeteket, tiszteletben tartva annak intimitását és közben meg is mutatja, nyilvánosságra is hozza azokat, megtörve a koraszülés körüli csendet.

A könyvet Szekeres maga kötötte kézzel, mindössze 5 példány készült belőle. Cérnakötéteses, A5-ös méretű, a borítón a vászon borításába mélyített ablakban a koraszülött osztály előtt álló ikonikus anya-gyermek szobor képe látható. A könyv grafikai tördelése Horváth Anna munkája. A szöveg a képek között úgy folyik végig, hogy a néző érezze a folyamatos kommunikációt a képek és a szöveg között. Az angol nyelvű fordítást Bódis Martin és Elsa Berrien végezték, a könyv magyar és angol nyelven létezik. A könyvet a jövőben az alkotó szándékozik nagyobb számban is publikálni.

Kihajtható képek, fotók, interjúrészletek
Cérnakötés, A5, vászon borítás, saját kötés

• I think part of what was important in growing up was that our family is Christian, and obviously it's hard to keep the faith of a child, but maybe it's easier to keep it.

K: There was a duality in them. They were very happy that we were alive and both healthy, but in the meantime, a third life was lost. **R:** Mom told us about this when we were little, that she (Petra) is no longer here, but she's up there in the clouds and she's our little angel. Or something like that. **K:** She's the one who takes care of us.

• From my own point of view, I was always a very thoughtful child, and I wondered why I was really alive, how lucky I was. I wonder what a psychologist would say about that. You take it for granted that you are alive, but you should be grateful that you are here. Everyone, regardless of their age.

Interview with K. and R. / 10/10 / 2010

• We grew up in the same house as my grandparents, and our grand mother used to tell us a lot of stories. She used to tell them, so grandpa and grandma used to tell us. • It's interesting that Emma told the same kind of stories with children because she could not remember a baby. She went to the grandmother for a lot of support. They didn't even tell us anything about it. • There was never any sadness about it. There was no sadness that they were our grandparents, even though they were not biological. It wasn't a whole subject even when we were little. From Emma's memory, but from the photographs.

Az én édesany
volt és úgy tu
neki az anyu
generációkor

Vissza ekkor az én koromban
nem vetik észre, hogy a pác
rám világra jött.

Anyukámban egész biztos, hogy
mindig boldogan mesélt róla, b
ra kis baba.

Tanárként nekem
hogy álljak hozzá
a tanáram.

Dénes | 1989 | Buda

Kisvárd | 1997 | Budapest

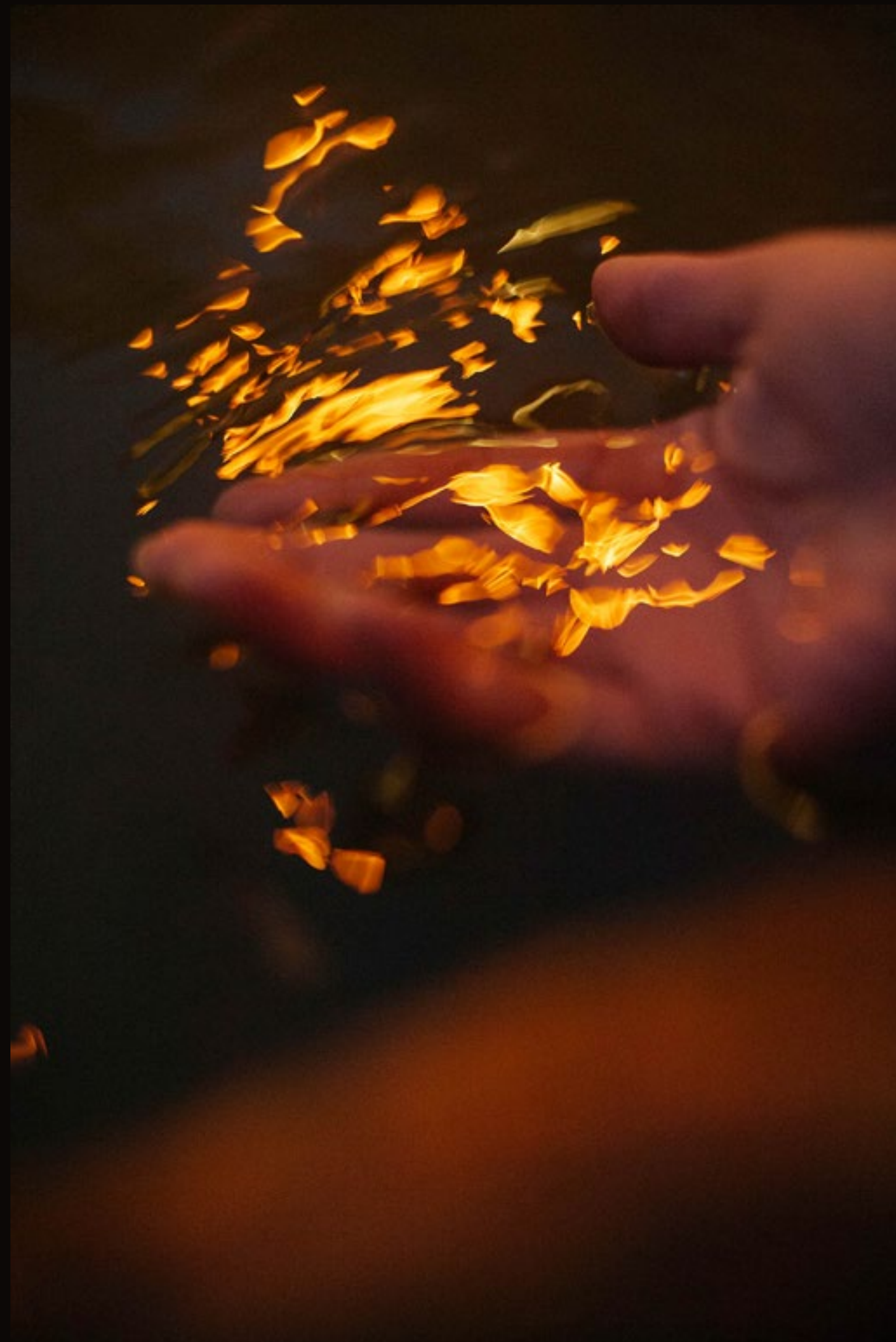

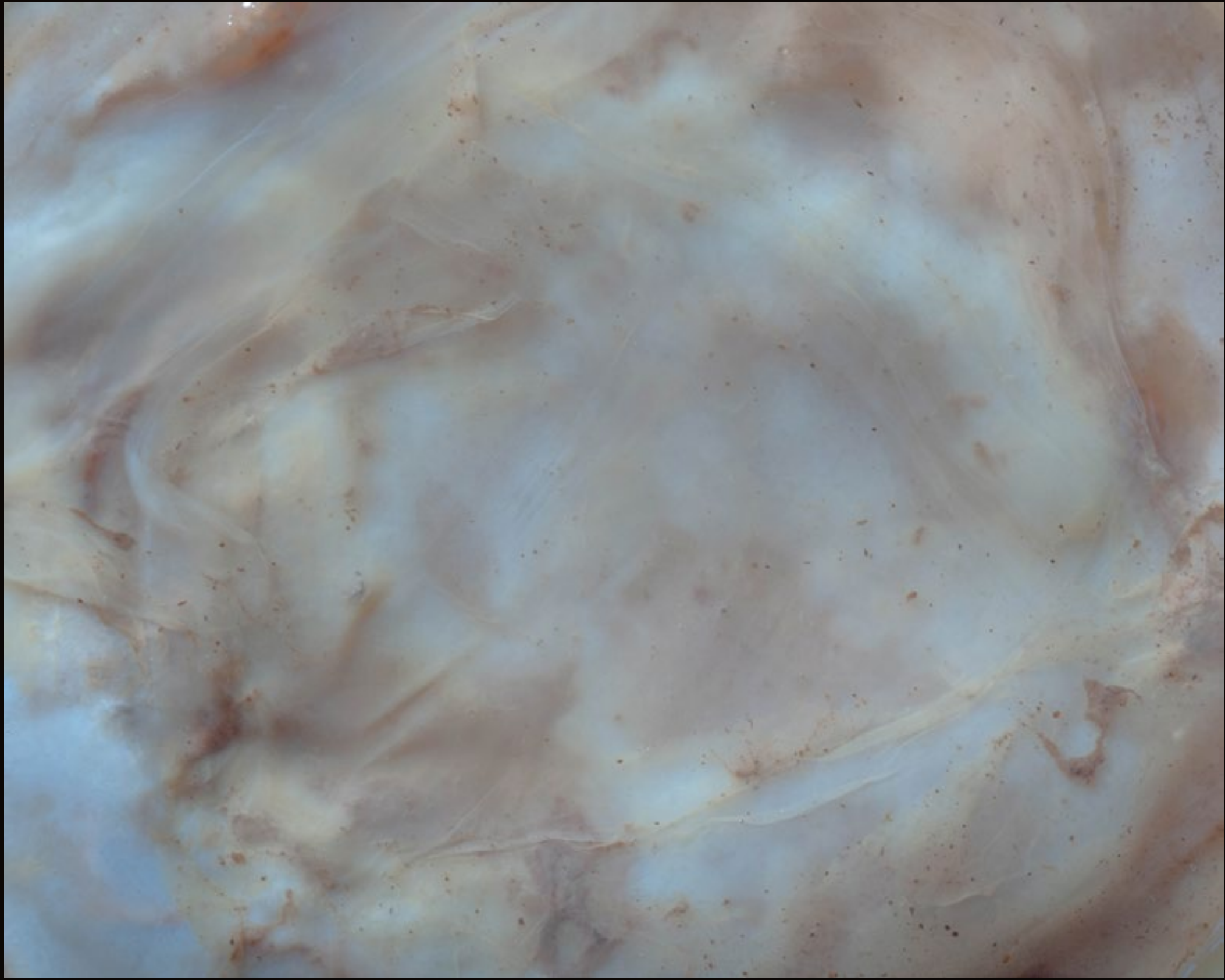

Én koraszülött voltam, hat hónapra születtem. Anya még elment délelőtt nőgyógyászhoz a szokásos ultrahang vizsgálatra, ami nem mutatott semmi különösét. Aznap délután vagy kora este a tükörben látta, hogy több ujjnyira már szét van nyílva a méhszáj. Ekkor mentek be a kórházba, de az orvosának, aki a szülést vezényelte, először be kellett fejeznie a magánrendelését, így csak valamikor este ért be anyához.

Én este tizenegy környékén születtem meg, huszonnégy hetesen. Anya úgy ment be szülni, hogy az orvos azt mondta, nem fogok életben maradni, mivel 24 hét az még csak a vetélési határ.

Hogyha felsírok, akkor a szüleim halottja leszek, ha nem, akkor pedig a kórházé.

A szülés előtti pár napban anyának volt egy kisebb autós ütközése, egyik éjszaka hazafelé megtámadták és apámmal is összeveszett, úgy-hogy sok stresszfaktor volt az életében. Így utólag gondolkodtunk azon, hogy a stressz az simán beindíthatja a szülést, csak ugye ez még mindig nincs úgy leírva, hogy miért koraszülött valaki. Azóta sem bírom nagyon a veszekedést, meg a hangos szót, simán lehet, hogy magzati traumát kaptam.

elfolyt a magzat-
víz. Azt mesélte,
hogyan indultam

el, de elég keveset mocorogtam, mielőtt megindult volna a szülés, és ő azt gondolta, hogy én is próbáltam kicsit "késleltetni". Lapítottam, hogy még bent maradhaszak. Ez az ő olvasata, nem tudom, hogy ennek az orvosi háttere mi lehet. De ő azt érezte, hogy azért nem mocorgok annyit, mint előtte, mert próbálom húzni az időt... még egy picit.

Viszonylag gyorsan
megszülettem, nem volt
nehéz szülés. Aztán épphogy
megnézhetett, rögtön
bebugyoláltak és elvittek
engem, beraktak inkubátorba.

Anyukám már kb két-három héttel azelőtt, hogy megszülettem, érzett nyilalló fájásokat. Abból kezdte sejteni, hogy nincsen minden rendben. Kórházba került Baján, és onnan vitték át Szegedre, ahol szigorú fekvésre lett ítélve. Talán két-három napja volt bent, amikor

Korán érkezted, önálló kiállítás, Fuga, 2024
Kurátorok: Gadó Flóra, Mihály Regina

Korán érkezés, önálló kiállítás, Fuga, 2024
Kurátorok: Gadó Flóra, Mihály Regina

Szekeres Laura Virág

www.szekereslauravirag.com

[@szekereslauravirag](https://www.instagram.com/szekereslauravirag)

szekereslauravirag@gmail.com

